

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PAL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Augusztus 2.

Felhívás Debrecen sz. kir. város közönségéhez!

Debrecen sz. kir. város közönsége mint minden évben, úgy az idén is megünnepli az 1849 augusztus 2-iki csata évfordulóját.

Kegyelettel emlékezve meg a legendás idők hőseiről, kik a szabadság lobogóját magasra tartva, hazaszeretetüket véreik hullásával pecsételték meg. Hatvan esztendő omlott a sir ölébe e nap óta, de az eivérzett hősök emlékezete halhatatlan városunk közönségének hálás szívében. És midőn elzarándokunk sirjukhoz „régi fényét új szövétnéket gyujtani”, megerősödünk a hazaszeretben és felségesen ragyogó példájuk megtanít bennünket hinni, remélni és bizni nemzetünk elkövetkez szebb jövőjében...

Mert ez a sir, mely hősokeket takar, a hazaszeretet apothézisa és a honszerelm köbe vésett emlékezete. Szent hely, amelyet nem szabad elfelednünk, hanem az emlékezet könyveivel megszentelt virágerdővel kell beborítanunk és a dícső porok felett kérni a magyarok Istenét felhőket áttörő imában, hogy a haza védelmében elesett hősök nagy erényei ne fogyatkozzanak meg az utódok szívében... Ők már nyugosznak elvégzett munkájuk után... Hősi lelkük ott jár fent a Hadak útján... Szeretettel nézik a mi vágyaink, reményeink teljességét... És azok az egykor földet rázó viharok, kiknek honszerelme ott ég az esthajnal biborában, a puszták délibábjában, a virág kelyhében és erdők zugásában, míg magyar él Árpád földjén, folyton arra tanítanak példájukkal, hogy

szeressük az édes magyar hazát, melynek joga van élni annyi szenvedés után...

A legendás idők eme emlék napján felkérjük városunk közönségét, mint a nagy eszmék buzgó ápolóját, hogy az ünnepélyen minél nagyobb számban méltóztassanak megjelenni, áldozva a hősök emlékének, a szabadság vértanui emlékezetének... Hintsük be poraikat virággal és gyujtsuk meg a megemlékezés fényét sirjaiknál!

Az ünnepség programja:

Gyülekezés fél 5 órakor a városház udvarán. Indulás 5 órakor a honvédtemetőbe, ahol az ünnepség a következő sorrendben fog lefolyni:

1. Himnusz. Erkeltől, éneklő a Munkás dalegylet.
2. Emlékbeszéd. Tartja: Konez Ákos t. b. tanácsnok.
Beszéd után a sir megkoszorúzása.
3. Rákóczi dal. Petőfitől, éneklő a munkás dalegylet.
4. Szavalat. Tartja: Szilágyi Dezső ügyvédjelölt.
5. Honfidal. Hubertől, éneklő a Munkás dalegylet.
6. Szózat, éneklő a közönség.

Debrecen, 1909 július 30.

A rendező bizottság.

Csatornázásunk, vezetékekünk.

Debrecen károsodásáról.

Annyszer vettem már tollamra 15 év óta e témát, hogy bizonyos nyomasztó érzés nélkül ezt ma már aligha tehetem.

Sajátságos változáson mentek át írásaim e tárgyról az idők folyamán.

Sok ideig kellett itthon hangulatot keltenem, magyarázva, indokolva e műveknek messze kiható nagy horderejét, városunk fejlődésére, lakosságunk közegészség ügyére.

Ebbeli munkásságomban inkább városunk vezetőférfiaival kellett néha-napján összetűzőm; de fenn a belügyi kormányznál mindekor elismerést érdemlő buzgalommal propagálták az eszmét, sürgetve követelve, hogy a nagy Debrecen, e legmagyarabb város hozza meg ez áldozatot a kultur — higye-niának — jó magyar népének üdvéért.

Nem panaszkodhatom, fáradozásomat teljes siker koronázta s Debrecen város népe — józan, becsületes polgársága — városáért való rajongó szeretetében megértve e művek rendeltetését, készséggel bocsátotta rendelkezésre a kívánt költségeket.

Hálás elismeréssel fogadta a kormány által kidolgoztatott terveket.

Megtette a költséges előmunkálatokat, hogy minél-előbb mentől biztosabb alapon foghasson a végleges alkotáshoz.

Mint jellemző tünetét városi adminisztrációnknak kell közbevetőleg feljegyznem, hogy ez ügyben közgyűlésünk mindannyiszor egyhangu határozatot hozott. Annysira áthattotta közönségünket e műveknek városunk létkérdését képező sürgős szükségességének

Visszaemlékezés a genfi ünnepre.

Irta: Könyves Tóth Kálmán.

Kálvin templomában magyar ének zendül,
Égbe száll az ima, könny csordul a szemből.
Messze földről jöttek ünnepelni ide.

Ime négyszáz éve
S régi világ vége,
Mikor nagy Kálvinnak megdobbant a szíve!

Nyugoton kél a nap... sugárözön árad,
Elfut a sötétség, feladja a várat.
Élő-hit tüztől lángra gyúlnak lelkek
S Péter templomába,
Légyen érte hála!
A vak babonának nyomára se leltek!

Kálvin szava dördül... sáppad a bűn s reszket,
Hiában emeli égnek a keresztet:
Az igaz tudomány egyre jobban terjed.
Úgy áll, mint sziklafal,
Övé a diadal!
Járomba vert rabok dobják el a terhet!

Nemsok idő múlva a fél Európa
Lobogót emelve lép a sorompóba.
Szép hazánk jár elől Kálvin seregében.

Tisza mentén végig
S hol a Duna kéklük:
Vallják az ő hitét „magyar vallás” néven!

Helvéták városa, szabadság bölcsője,
Szívünket szivedhez Isten uja szőjje!
Ünneped a miénk, szenteltük azt véled,
Tiszta erkölcs s a hit,
Mire Kálvin tanit.
Drága hagyománya: tiszta s szabad élet!

Otthonra találtunk távol idegenben,
Magyar nő fogadott a francia Genfben,
Hite az aranylánc, mely mihozzánk fűzte,
Hazája, ez árva:
Szívébe van zárva!
Arra, hogy ő magyar, — nem tagadja, — büszke!

Magyarok szívébe neve be lett vésvé,
Idő sem temeti soha feledésbe!
Clapared Sándorné* áll itt példaképül!
Hazám leányai,
Igy kell őrt állani!
S romok törmelékén fényes templom épül.

Messze száll, Genfbe száll képzeletem szárnya
Tava tükrén hattyu... szelíd párját várja;
Rózsás sziget ölen nagy böles szobrát látom.
Fölzendül az ének
Kálvin emlékének,

Bizony ez az ünnep... tündér őji álom!

* Clapared Sándorné urnő földmezővásárhelyi születésű ki az ünnepségek alkalmával honfiai iránti rokonszenvének számos tanujelét adta s férjével karöltve az ünnepséget rendezte.

Falusi levél.

Irta: Nagy Ferenc.

Tiszaföldvár, augusztus hónap.

Vasárnap van. A zajos, nagy városokban ép úgy, mint a csendes kis falvakban, megszűnik ilyenkor a munka és úgy a város, mint a falu díszbe öltözik.

Kirándulásra hívom az én kis falumba az olvasókat, hadd üljön fel a szívük a színes hangulatoktól, mint permetező, nyári esőtől az ellankadt növényvilág...

Vasárnap van. A robotos munka zaja lecsendesült. A tiszta levegő mintha új életre keltette volna a fáradt embereket, a hervadt virágokat. Mintha a tündöklő nap arany sugarára új pompába öltöztette volna az ünnepelő világot. A madarak hozsánnával köszöntik a reggelt. A fecskék elhagyják puha fészkeiket s a fecskéfőkek csapatokká verődve tanulnak röpködni s edzik szárnyaikat a nagy költözésre... Ezen a misztikus, ünnepélyes napon a lélek is megtér Istenéhez és amikor megkondul a templomba hívogató harang, színes lesz az utca a templomba igyekvők csapatától.

Ez a méltóságos, ünnepi hangulat uralkodik az egész nap folyamán. Ilyenkor talál-

Mindenki nézze meg

a „Fővárosi Bazár“ (DEBRECEN, Simonfi-u. 1. Városi Bérház.)
folyton érkező ujdonságait! ■

tudata; miszerint a fórumon alig akadt ellenmondás.

Amde sajnos, annál többen voltak minden esetben a fellebbezők.

Nehéz küzdelmes esztendő volt ez az utóbbi azokra nézve is, akik mint én, rácsön kívül éber figyelemmel kísérem e valósággal vesszőparivá lett kérdést; de még mennyire az egy olyan tanácsbeli emberre nézve, aki férfi korának legszebb éveit, azt munkálva töltötte el. (Körner.)

Most is egy ilyen kátyuban rekedt e mű.

Fellebbezés alatt áll a esatornázási munkát.

No de én nem kritizálni óhajtom e fellebbezőket; de szóvá kellett tennem, hogy rá mutassak amaz érthetetlen, mondhatván rosakaratú eljárásra, melyet a belügyi kormány ez ügyben tanusít.

Eltekintve bevezető soraimban említett jóindulatáról az előző belügyi kormányunknak. Csak természetes, hogy ily fontos közegészségügyi kérdésben annyi támogatást joggal várhattunk volna fentről, hogy lehetőleg soronkívül áttanulmányozva a dolgot, mielőbb döntenek, mégis dacára, hogy város törvényhatósága külön feliratban kérte ezt máj, napig se híre, se hamva az elintézésnek.

Nem hiszem ne tudnak oda fele, mily kárt okoz ma már e halogatás, mert ezt tudva a fellebbezésnek, akár helyet ad, akár elveti azt, sietni kellene vele, nehogy az őszi munkától is elessünk. Most még ő szre, ha kell új pályázat felett is dönthetünk, ha pedig helybenhagyó a döntés, úgy egyenesen vétkes könnyelműség ott tartani aktát, hiszen az idej gyenge inséges esztendőben valósággal kapóra jönne most e munka megkezdése.

Városunk és környékén százával hever a munkáskéz — olesó a munkabér és nincs munka.

Miután hosszú szünet után ismét alkalmat vettem magamnak e tárggyal foglalkozni, pusztán azért tettem, hogy ha lehet, siettessem a döntést; mert arra már fölösleges vállalkoznom, hogy újból és ismét kifejtssem jelentőségét a vízvezeték és esatornázásnak speciális debreceni viszonyainknál fogva.

Elég hangosan hirdeti ezt a türethetetlen por és piszok, az ihatatlan víz és pecegődróknél nem egyéb esatornáinkból feltörő undorító bűz. Értékelve is megtalálhatja, akit illet a halálzási és betegedési statisztikában, mert 26 és 28 százalék között válto-

koznak egymással a jó ismerősök a kapu előtti lócán, ahol az öregebbjei el-elbeszélgetnek az időjárásról, apró bánatokról. A fiatalok pedig kart karba öltve sétálgatnak az akác lombtól árnyékolt keskeny utcák során... Boldogság itt az élet, mert a cifra város nem oltotta az emberek szívébe a vágyat, a megökl, tartaluszí kint az elérhetetlen után... De hagyjuk most a jámbor lakosokat magukra s lépjük át a falu határát s látogassuk meg a magyar puszta szőke fürtű habléányát, — a Tiszát!

Alig hagyjak el a falut, künn vagyunk a magyar rónán, a Petőfi által oly sokszor megénekelt nagy magyar alföldön. Körülötünk buza-árpakeresztek, mosolygó, fehérre meszelt tanyák. Az embermagasságnál nagyobb kukoricabütyök úgy tűnnek fel, mint hús, lombos erdők... Fejünk felett a kéklő, tiszta égbolt... Egész valónkat édes érzéssel tölti be a mind feljebb-feljebb szálló pacsirta esieserő dalolása. A nagy természet csodaszép koncertje zendül fel itt a magyar pusztán. S valamit érzünk... Valami büszköt, szentet, nagyot, hogy a magyarok vagyunk!

A város hazafiai érzés finom szálaít már-már összekuszálja... Itt tisztán, igazán érezzük magyar voltunkat. S ha a küzdő, napbarnította magyarrá, az idej sovány kesztekre nézünk, eszünkbe jut a magyar nemzet minden bűja, bánata, ezeresztendő szenvedése s megtanuljuk szeretni, imádni ezt a földet, ezt a vérérszáz szegény, magyar hazát. S azok a mosolygó, szőke tanyák felejtetik velünk a cifra, nagyuri palotákat, ahol

kozó halálzási arányunkkal még az egyáltalában nem kedvező hazai viszonyunk között igen hátul állunk a sorban, nem is szólva Budapestnek 17—18 százalék arányáról, mellyel szemben nálunk minden ezer lakosra 10-el, tehát 80 ezernél 800 halálzásnál több esik.

Ilyen 800 emberélet megmentése igazán több gondot igényelne még ama nagy urak részéről is, kik ott fenn a miniszteriumban képviselik a gondviselést.

A tulipán lovagok — a belügyben mondják finnyás orru büszke mágnások, akik későn kelnek; de hát az osztályok élén régi kipróbált bajnokai állanak a közegészségügynek: találjanak módot annak előterjesztésére, hogy amit annyi éveken át szorgalmaztak Debrecen városán, az most ne az ő mulasztásukon stagnáljon.

Dr. Burger Péter.

Spanyolország katasztrófa előtt.

Külháboru és forradalom.

— Távirati tudósítás. —

Harcok Melillában.

Melilla, július 30. 1600 főnyi gyalogság és 80 főnyi tábortűzország ma itt partraszállt. További erősítéseket is várnak. 200 sebesültet elszállítottak Malagába

Madrid, július 30. Az imparcial az alhucemasi eseményekről a következő táviratot közli: Mintegy 5-6000 embere az e vidéken lakó törzseknek ide visszatért, hogy a halottakat, amelyeket Melilla előtt elvesztettek, eltemessék. E célból a Suk-on gyülekeztek. Az alhucemasi katonai hatóságok felhasználták az alkalmat, hogy az ellenséget megbüntessék, amennyiben az erőd útjeit az ellenséges csapatra irányították. Már az első bombának leirhatatlan hatása volt. A mórok minden irányban szétfutottak. Megkísérelték ugyan puskatűzzel válaszolni de eredménytelenül, miután a távolság igen nagy volt. A bombázás tovább tart.

A tartalékosok engedetlensége.

Figueres, július 30. Hatszáz ide behívott tartalékos közül csupán kettő jelentkezett. Ganollersban a

mindent, csak boldogságot nem találunk!... De haladjunk tovább a falunkhoz nem messze folydogáló Tiszához s álljunk meg partján, mikor a nap már nyugovóra száll s a tiszaparti fűzésekben bucsudalt zeng a madár. Merüljön el lelkünk a pazar szépségekben s teljék be lelkünk a tiszaparti alkony gyönyörűségével! A fodrosodó habok lassan elsimulnak. Csöndes a esádó, nyugszik a komp. Az esti csöndben nem hallatszik más, mint egy-két fürdő pásztorfiu egészséges nevetése, a kolomp tompa hangja s a pásztor kesergő furulyája... De töröljük le a könyüt sovány arenkéről, melyet a pusztá szőke leánya esalt ki szemünkből s szálljunk a gályára e szelid estvélen!... Bevonjuk az evezőket, hogy a víz se esobbanjon... Hadd usszunk így esöndben a rezgő nyárfákkal, fűzésekkel övezett kanyargó Tiszánál! S zendüljön fel dal az esteli esöndben! Valami bűvös, szomorú nóta... Hadd hallják meg nóánkát azok is, akik nem jöttek velünk, kiket a város ezer gondja-baja fogva tart! Hadd zengjen a dal, míg uszik a gályánk s kesereg a pásztor síró tilinkója!...

Szárnypróbálgató, esiesergő fecsképarom, szállj le asztalomra s vidd el leveletem és, nagy Debrecenbe! Kopogtass be ottan egy háznan ablakán, ahol késő éjjel, még lámpa világol, ahol robotolnak, hová beboesájtak! Röpülj ki azután a zöld Nagyerdőbe s pihenj meg madárkám lombos eserfa ágán s úgy térj vissza hozzám akácfa lumba!...

lázadók kirabolták a templomot és fából való szobrokat, valamint padokat és szőszékeket a vásártéren elégették.

A barcelonai rémnapiok.

London, július 29. A Daily Telegr. a barcelonai eseményekről következő összefoglaló tudósítást közli: Vasárnap teljes nyugalom volt a városban és semmi feltűnő dolgot nem lehetett észrevenni, kivéve azt, hogy a Casa de Puebla a köztársaságiak főhadiszállása, tul volt zsufolva és onnan folyton futárok mentek szét különböző irányba. Hétfőn reggel a munka sok gyárban és műhelyben megszűnt. Az üzleteket reggel kinyitották, de délfelé ismét bezárták. A rendőrség, mely rendes revolverekből és oldal-fegyverekből álló fegyverzetét Mauser puskákkal egészítette ki, nagy tömegben vonult a Rambla, a város főutcája felé. A közuti vasut rendszeren közlekedett. A Plaza del Catalonán guarda civile állt, vele szemben néptömeg. A közuti vasut kocsijai senki által sem akadályoztatva tovább mehettek egészen Grazia külvárosig, ahol nagy köveket tettek a vágányokra, úgy, hogy a kocsik kisiklottak. A tömeg, miután két kocsit felgyújtott, feldöntötte a táviró- és lámpaoszlopokat és torlaszokkal elzárta azt az utcát, mely Tibadaboba, Barcelona világhírű fő mulatóhelyére vezet. A Rambban időközben sűrű néptömeg gyűlt össze, amikor egyszerre csak ürtölözés hangzott és a rendőrök, akik addig kettőnként egymástól tizenkét lépésnyi távolságban álltak, futólépésben elzárták az utcát és puskáikat archoz emelték és céloztak. A néptömeg szétfutott, lövések tördültek el és az első áldozatok elesetek. Közben a Sanz munkásnegyedbe (hol sok anarchista van) vezető Coraletto-utcán is torlaszokat emeltek. Még most se hitték az emberek, hogy miről van szó. A polgári kormányzó elhajtattott az utcában és renndeleteket osztogatott a rendőrségnek. A tömegből löttek a kormányzóra és Saragossába menekült. A munkások mindent elkövettek, hogy a munkásnegyedekeket a város központjától elzárják és egész délután négy óráig folytatták a barrikádok építését. Egyidejűleg a forradalmárok Barcelonán kívül megszakították a vasuti, táviró-, és telefonösszeköttetést és Barcelonát teljesen elszigetelték.

Asszonyok a barikádon.

London, jul. 31. Madridi jól értesült körökben állítják, hogy Alfonz király összehívja a képviselőházat, ami egyértelmű a kormány bukásával. A király helyzete rendkívül válságos. Amerre megy, gunyolják, szidják. Sobedellben a polgárőrséget a sztrájkolók lefegyverezték. Kiváltképpen nők vesznek tevékeny részt a forradalmi mozgalomban s a férfakkal együtt harcolnak a barrikádokon. A csapatok forradalmi szellemtől vannak áthatva és tömegesen megszöknek. A rablás napi renden van. Attól tartanak, hogy Alfonz király merénylet áldozata lesz.

Madrid, július 31. A sztrájk miatt Berbereből egyetlen vonat sem indult. A pályatesten barikádokat emeltek.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Vasárnapi istentiszteletek. Az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartani: a Nagytömlomban prédikál Dicsőfi József lelkész, a Kistömlomban Szarka Boldizsár segéd lelkész, az Ispótytemplomban Földessy József segédlelkész, a Csapó kertben Kovács János hitoktató, a Homok-kertben Erdős Károly főiskolai szénior; d. e. 11 órakor a Kistömlomban Szele György lelkész prédikál. A róm. kath. templomban az isteni tisztteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor esendes szent mise; 7 órakor esendes szent mise, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár esendes szent misét mond, 9 órakor az ünnepi nagymisét Gróh Ferenc, prépost, plébános végzi segédlettel, utána szent beszéd, háromnegyed 11-kor esendes szent mise fél 12-kor esendes szent mise. Délután 3 órakor lytánia, 4 órakor a Rózsafüzér társulatának hónapos ájtatossága szent beszéd

körmenel és lytániával. Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap d. e. 10 órákor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

Kereskedelem, ipar.

Hirek a kamarából.

A kamara elnöki tanácsa csütörtökön, aug. 5-én d. u. 5 órákor ülést tart, melyen a folyó ügyeket intézi el.

A baja-bátaszéki vasut megnyitása alkalmából a főváros kamarája és a rokon intézmények kíséreltet tettek, hogy Budapest számára külön árutarifákat eszközöljenek ki, különösen lisztzállítmányokra, az új vasútvonal által kedvezőbbé tett vidéki szállítási viszonyok ellensúlyozására. Ezzel szemben a vonal által érintett vidéki kamarák küldöttségileg kérik fel a minisztert e szükkebtü kívánság mellőzésére. A küldöttség szerdán, aug. 4-én tiszteleg a keresk. minisztériumban. A küldöttségben részt vesz a debreceni kamara elnöke és titkára is.

A kamara nagyjelentése. Sajtó alá került a kereskedelmi- és iparkamara évi nagyjelentése, melyet az elmúlt esztendő munkásságáról s a kerület közgazdasági viszonyairól szerkesztett a titkári hivatal. A 400 köziratos oldalra terjedő hatalmas munkát hűségesen számol be minden közgazdasági ágazat s a kerület hét vármegyéjének minden indokolt óhajáról vagy panaszáról. A kamarák működése világszerte egyöntetű módon vezetve elmondhatni, hogy nyitott könyvet képez. A kötet számba menő nyomtatott jegyzőkönyvek ülésről-ülésre feltárják az intézmény egész munkásságát, az évi főjelentés pedig iparpolitikai és közgazdasági távlatból rajzolja meg az egésznek képét. A jelentés mintegy tíz nap múlva már megjelenik, legközelebb mutatót adunk belőle.

Szabadságon. Dr. Rácz Lajos kamarai segédtitkár aug. 1-én kezdi meg négy heti szabadságát, mely alatt külföldi tanulmányutat tesz Németországban. Dr. Radó fogalmazó aug. 4-én tér vissza három heti szabadságából.

A Balatoni Szövetség Szávay kamarai titkár, a V. H. O. Sz. elnökét e napokban tartott közgyűlésen a szövetség tiszteletbeli tagjává választotta s erről diszokmány küldésével értesítette.

Uj katonai raktárak.

Építkezések a Péterfia-utcán.

Debrecen, július 31.

A katonai hatóság pár nappal ez előtt átiratot intézett a városi tanácshoz, amelyben kérte, hogy a Péterfia-utcai háztelken katonai színeket és felszereket építhessen. A honvédségnél ugyanis októberben lőszerkoecik és egyéb újítások lépnek életbe s azok elhelyezéséről már most gondoskodni kell.

Ezen kérelem felett tárgyalat tegnap egy polgári és katonai vegyes bizottság a város-háza kistermében. Az értekezleten Veesey Imre főjegyző elnökölt. Jelen voltak a város részéről dr. Magoss György, Aczél Géza és dr. Tüdös Kálmán, a katonai hatóság részéről Barkóczy alezredes, Gyulay és Terényi főhadnagyok.

A katonai hatóság legcélszerűbbnek a Péterfia-utcai ház telkét találta, amelynek átengedését a várossal kötött szerződési határidőre kérték. A város megbizottai ennek ellenében a Libakertben akartak helyet adni az építkezésre.

Mínthogy azonban a katonai megbizottak ragaszkodtak kérelmükhöz s mínthogy elvégre a város érdeke semmiféle csorbát

nem szenved, a város megbizottai a kérelemhez hozzájárultak s ajánlatot tesznek a tanácsnak a Péterfia-utcai építkezés engedélyezésére.

A Csillag-utcai rémdráma.

Kraft Szilárd öccsének levele.

Debrecen, július 31.

A Csillag-utcai rémdrámáról, mely napokig foglalkoztatta a város közönségét, a „Debrecen” hű és páratlan tudósításokat hozott. Nem engedjük magunkat befolyásoltni külvárosi pletykáktól, mindenféle híresztelésektől, melyek durva módon gázoltak bele egy asszony becsületébe, tisztességébe és egy amugy is mélyen sujtott, árván maradt család feldult fészékét a legesunyább sakkal, sárral dobálták be. Felemeltük szavunkat akkor is, mikor a külvárosi nép elvakult és fontolóra nem vett szenvedélyétől elragadtatva Kraft Szilárd temetésének gyászpompájába véres inzultusokat, botrány-töviseket akart beletűzdelni. A temetés elmúlt, bár nem mindegy incidens nélkül és a kedélyek belátva azt, hogy itélkezni nem a tömeghangulatok dolga, — lassanként lecsillapodnak.

Most a tragikus véget ért Kraft Szilárd öccsétől, Kraft József tekintélyes brassói kereskedőtől levelet kaptunk, mely szól a következőképen:

Tekintetes Szerkesztőség!

Az oly tragikus módon elhunyt bátyám, Kraft Szilárd iránt Debrecen közönsége által tanúsított általános részvét, mely a temetésen megnyilvánult és az, hogy végtisztességtételét az elvakult elemek nem szennyezték be, főképp a Tek. Szerkesztőség érdeme, — melyért ez uton mondok köszönetet úgy a magam, mint nővérem és atyám nevében.

Reményem az, hogy a tettes méltó büntetésben fog részesülni, mert oly embernek oltotta ki életét, aki csak jót eselekedett s maga a bünös is sokáig élvezte az ő mérhetetlen jóságát.

Ismételten köszönve páratlan és önzetlen eljárását, a tek. Szerkesztőségnek vagyok

Brassó, július 30.

Kraft József Lipót.

SPORT.

A debreceni tornaegylet junior atletikai versenye.

A város agilis sportegylete augusztus hó 8-án országos junior atletikai versenyt rendez a főváros és vidék junior athlétáinak élénk részvételével. A nevezési idő még nem zárult le s már is meglepő számban érkeztek a nevezések. A fővárosi egyletek közül a M. A. C., B. E. A. C., B. B. T. E. — mely egyletekben különösen sok junior athléta van — részvétele már is biztosítva van a többi fővárosi egylet is fogja magát junior athlétái által képviseltetni. A vidék is erősen mozgolódik, Nagyvárad, Arad, Szeged, Nyiregyháza, Sárospatak, Tiszapolgár, Kassa, Eperjes jó eleve elküldötte résztvevő athlétái nevezését.

A verseny számai klasszikusak: 100 yardos síkfutás, sulydobás, egynegyed angol mfdes síkfutás, magasugrás rohamos és helyből, discosvetés, fél ang. mfdes síkfutás, távugrás rohammal és helyből, kalapácsvetés, svéd gerelyvetés.

A debreceni athléták már a szezon elejétől kezdve állandó és szakszerű traininget tartanak Szarukán Sándor ur vezetése alatt.

Ez a lelkiismeretes training predestinálja a debrecenieket arra, hogy az ugusztus 8-iki versenyen a D. T. E. tradícióihoz hiven fogják megállani a helyüket.

Az egylet vezetősége különben ez uton is felhívja az egylet tagjait, hogy ma, vasárnap délután a sporttérén a szokott időben sziveskedjenek megjelenni. Az augusztus 8-iki verseny összes számaiból training mérkőzés lesz, melyen el fog dőlni, hogy kik indulhatnak a jövő vasárnapi versenyen.

Hétről-hétre.

Hasznos tudnivalók.

(A vadrepece magról.)

Egyik ügyes debreceni gazda július hó 23-án saját gépével buzából, árpából és rozsból próbacséplést tartott. Nehány órai munka után a gép halatt egész halom gyommag gyült össze. A gépbe repace rostát tétetett s rövid idő alatt, a már ugyis kibocsájtandó kevés és fáradt gőzzel közel két mázsa vadrepace magot választatott ki. Miután kisebb árban bár, de ezt is szivesen megveszik, nagyon is érdemes a kiostálására gondolni.

Azonban ennek a terménynek nem nagyon örülnek a gazdák, mert csak ritka, gyenge gabonák között szokott legnagyobb mérvben jelentkezni. Mivel pedig ez évben a gyenge őszi gabonák közt nagyon sok vadrepace volt, már aratás előtt sok mag kipergett a becőkéből. Tehát arra kell törekedni, hogy nehogy a jövő évben megint nagy aratás legyen vadrepecéből.

Ezt megelőzhetjük úgy, hogy sekély szántással a tarlót lebuktatjuk s így nem csak a vadrepace, hanem minden más gyommagvát a földdel össze keverjük s mert csak csekélyen, alig 4 cm-re szántottuk alá, egy első jó eső után valamennyi kihullott mag csirázásnak indul és kikel. Amint a repace és más gyomok is javában kiszökdültek, egy erős fogatolással az egészet kitépetjük vagy pedig a szükséghez képest átszántjuk.

Ha a buza, vagy rozs elvetése után még ez év őszén kelne ki vadrepace, az sok gondot ne okozzon, mert a téli fagyban amugy is elpusztul. Ha azonban még tavaszra is maradna, feltéve, hogy az ősziék jól keltek és jól teleltek, a fejlődésben erősebb gabona elnyomja. De ha erre nincs kilátás, akkor a tavasszal kikelő vadrepecét jól meg kell fogatolni, amivel nemcsak a vadrepecét pusztítjuk ki, hanem a buzának is sokat használunk. A fogatolást igen természetesen mindig a buzasorok irányában kell végezni. És ha még ezek után is maradna vadrepace, akkor a bokrosodó buzából kiálló és virágzásnak indult vadrepace hajtásokat le kell tarlózni. Ilyen eljárással földünket a vadrepecétől megtisztíthatjuk.

Míndez pedig szükséges részben azért, mert a vadrepace a talajból sok tápláló anyagot von el, részben pedig azért, mert a buza elnyomja és így silányabb lesz a buza-termés.

(Takarmánytermelés ősszel.)

A szénatermés nem valami jól sikerült, a lóhere és a lucerna a sok eső miatt legtöbb helyen csak kilugozva került kazalba, a mult évről felesleg semmi sem maradt, — tehát a gazda inkább csak a jó tavaszi szalmákra van utalva. Helyén való tehát már most gondolkodni azon, hogy még ebben az évben milyen takarmányokat is lehetne haszonnal termelni.

A tarló buktatást már csak azért is jó elvégezni, hogy a még meglevő s ezután kapandó nedvességet annyira, amennyire lehet, ezzel is a talajban visszatartsuk. Ha egy pár jó esőt kapunk, akkor még mindig igen jól ráér a gazda augusztus közepéig korán érő székely tengerit vetni csalamádé termelés — vagy pedig bezsombolyázás céljából. — Igy őszire is, télire is igen jó takarmányra lehet szert tenni.

Augusztus végéig, sőt szeptember hó első napjaiban vethető kisegítő takarmánynak köles is. Jól megázott földbe vetve igen jó szolgálatot tesz a repace is sűrűn vetve, mely jó legelőt szokott adni.

Ugyancsak ajánlatos a tavaszi takarmány borsó és őszi árpa keveréke is, mert

késő őszre zöld takarmányt ad vagy pedig bezsombolyázható. Ebből a borsó télen kifagy, a megmaradó árpa pedig még tavasszal mindig ad egy jó kaszálást. Ehez holdanként 100 liter borsó és 50 liter őszi árpa szükséges.

A mohar, miután homokon is már száraz talajon sikerrel termelhető, szintén ajánlatos tarló veteménynek annál is inkább, mivel ebből még széna is készíthető. Ajánlatos lóher vagy lucerna törésekbe vetni, csak hogy utánna nem volna célszerű buzát vetni, mert a talajt nagyon kiszáritja.

(A *lisztharmat*) már azt a kevés termést is tonkretette, amit a fagy meghagyott. Azonban nemesek az idej termés pusztult el, hanem annál a szőlőtermelőnél, aki nem permetezett rendszeren, a jövő évi szüretet is elvégezte. Ugyanis a peronoszpóra nemesek a levelet és a boglyót, hanem a szőlő más zöld részeit, tehát a venyigét is megtámadja. Ettől lesznek azok a rozsdaszínű, vöröses foltok a vesszőn. Permetezzünk tehát már csak a jövőre való tekintettel is.

Péterffy József.

UJDONSÁGOK.

— **Ronesik Lajos** itthon. Ronesik Lajos főszámvevő, aki szabadságidejét Borszlo fürdőn töltötte, ma hazaérkezett s átvette hivatala vezetését Kondor Kálmán t. számvevőtől, ki viszont most megy négyheti szabadságidejét kitölteni.

— **Petőfi emlékezete.** Ma hatvan esztendeje annak a gyásznapnak, amikor a legnagyobb magyar költő, a népszabadság halhatatlan apostola, Petőfi Sándor el-esett a fehéregyházi csatásikon. — Holttestét meg nem találták sehol; sirjához a lelkes és hálás utókor el nem zarándokolhat. De hősi halálának emlékezete él a nemzetben és neve tisztelet, lelkesedés és rajongás tárgya maradt. Ma kezdődnek Segesvárott a Petőfi-emlékünnepek. Az erdélyi magyar város magyarsága a hősi költő halálának hatvanadik évfordulóját ünnepli, a melyen szívvel-lélekkel résztvesz az egész magyarság s képviselve lesz azon Debrecen polgársága is a kiránduló Petőfi dalkör által. De nemesek a magyarság emlékszik meg róla ezen a gyászos évfordulón. Mindenhol, az egész világon, ahová a civilizáció világossága eljutott, ünneplés tárgya lett. Költészete meghódította az egész világot s ma már mint világpoétát említik mindenfelé.

— **Távózó dohánygyári osztályvezető.** Vaizer Béla az itteni m. kir. dohánygyár osztályvezetője ma hagyta el városunkat, hol közel 9 évig állomásozott, hogy új állomás helyére Munkácsra költözzék, Vaizer Béla, kit szerénysége, szolid életmódja miatt a városban kevesen ismerhettek, de annál nagyobb, valóságos őszinte tisztelet és szeretetben részesült nemesek tisztársai s főnökei, de leginkább a dohánygyári munkások részéről mutatja azt, hogy a finom pipadohány gyártás munkásai, kiknek főnöke volt nagy számban jelent meg a pályaudvarban s több virágcsokor átnyújtása után bucsuzott el általuk bálványozott előjárójuktól. Tisztársai közül résztvevett a bucsuzásnál Hadházy Imre aligazgató, Lőw György kezelő, Borszovay Demeter osztályvezető s Nagy Elemér tiszt, kik azzal az őszinte tudattal bucsuztak el tisztársuktól, hogy a munkási gyárnaknak is gratulálni lehet, mert Vaizerben nemesek egy őszinte kollegát, hanem egy szakavatott példás tisztviselőt nyert.

— **Gazdasági ügyek.** Debrecen város gazdasági bizottsága vasárnap

délelőtt tíz órakor a városháza nagytértermében ülést tart. Az ülés egyik igen fontos tárgya lesz a kataszteri munkálatokhoz bizottsági tagok kiküldése. Az ügy fontosságára való tekintettel az elnökség a bizottsági tagok minél nagyobb számmal való megjelenését kéri. Tárgyalni fogják ezenkívül a hortobágyi csárda haszonbérleti ügyét s egyéb folyó ügyeket.

— **Zivuska Ferencné halála.** Özv. Zivuska Ferencné, Debrecen uri társaságának széles rétegeiben ismert zongoratanárnő tegnap elhunyt. A halálhír őszinte részvételt keltett városunkban. Temetése vasárnap délután lesz a Szent Anna-utcai házból.

— **Választások Nádudvaron.** Nádudvaron tegnap ejtették meg a községi állatorvosi és az adóügyi segédjegyzői állás betöltését. Az állatorvosi állásra Almássy Bélát, a segédjegyzői állásra Nagy Sándort választották meg egyhangulag.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt héten az anyakönyvi hivatalban házasságot kötöttek: Borbát Gyula Kun Erzsébettel, Szücs Lajos Tucsakovics Vilával, Tóth Károly Dulovics Amáliával, Szoboszlai Mihály Poresin Eszterrel, Rácz Gábor Mór Jeliánával, Szegő Kálmán Urbán Margittal, Torockai Oswald Máriaival, Sáfán Sándor Kovács Erzsébettel, Alföldi István Tibi Máriaival, Martonesik József Fekete Arankával.

— **Felhívás a Kossuth-Dalkör tagjaihoz.** A népszabadság és népjogokért vívott harcunk 60 éves évfordulója lesz augusztus 2-án. Debrecen sz. kir. város hazafias érzesű Tanácsa rendezti ez évben a visszaemlékezési ünnepeket. — Hazafias tisztelettel és daltestvéri szeretettel hívom fel a „Kossuth-Dalkör” működő-, pártoló- és alapítótagjait, hogy ezen hazafias ünnepélyen mentül nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Gyülekezés délután fél 5 órakor a városháza udvarán. Debrecen. 1909 július 31. Nagy Gyula, ügyvezető alelnök.

— **Uj jegyepárok.** Az elmúlt héten az állami anyakönyvi hivatalban a következő eljegyzéseket jelenteték be: Altman Hermann Klein Gizellával, Ducz György Nagy Rózával, Tutika Márton Boros Nagy Rózával, Ehrenstein Leopold Kupfer Máriaival, Erdélyi István Pócsi Annával, Budai Sándor Báthori Máriaival, Király József Molnár Juliánával, Weisz Bertalan Golberger Margittal, Fülöp László Szankó Mártával, Szendi István Pásti Máriaival, Sajtos Sándor Popelár Borbálával.

— **Huszárok átkelése a Tiszán.** A debreceni és a marosvásárhelyi honvédhuszárezredek az elmúlt héten végezték nagy usztatási és folyóátkelési gyakorlataikat Tiszapolgáron és Tiszafüreden. Ezekről a gyakorlatokról készített Letzter József hírneves fényképészünk száztizenkét pillanatfelvételt, amelyeknek sikerültsége bámulatba ejti a nézőt. A felvételek nemesek katonai szempontból érdekesek, hanem a laikusra nézve is szórakoztató látványosságok. A 117 kép magában foglalja két folyó átkelési nap minden mozzanatát. Az első napról a legénység és lovak uszógyakorlatai, amelyen a huszárok uszóhólyagokkal vannak ellátva, a második napról huzereszerű átkelés a 200 méter széles folyón van megörökítve a képeken. Az átkelési parancstól kezdve, tutaj készítés, uszósáktataj szerelése, átkelés a kompon, lovak átkelése csónakok mellett, átkelés lóháton, tisztipatrouille átvezetése, érdekesebbnél-érdekesebb momentumok egy gyötrelmetjes katonai napról mind lefotografálva. Hasonlóan sikerült pillanatfelvételeket még nem láttunk katonai uszógyakorlatokról, amelyeknek készítése százféle nehézséggel járt. A képek bi-

zonyítják, hogy milyen bravúrosan végezték honvédhuszárjaink e gyakorlatokat, dacára, hogy sem lovas, sem ló nem volt folyóvízhez szokva és bizonyítják azt is, hogy milyen magas fokon áll városunkban a fotografáló művészet, amelynek leghivatottabb mestere Letzter József, aki e képekkel megint csak elismerést szerez városunk művészi iparágának, mert, hogy e képek az ország határára is forgalomba jönnek, az bizonyos.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Szilágyi Eszter ref. 17 năpos, özv. Zivuska Ferencné r. kath. 55 éves, Saruyai János r. kath. 1 hónapos, Biró Erzsébet ref. 5 hónapos, Jelenesik József ref. 12 hónapos.

— **Pöstyén fürdő máris 10,000** fürdővendéget számlál, akik reumájuktól, köszvényüktől megszabadulandó a világhírű kénes iszapforráshoz zarándokoltak. Szinte közzmondásossá vált már e fürdő gyógyereje és épp oly nevezetes speciálitása hazánkban, mint Tokaj isteni nedűje. A vendégáradat a késő őszi szakadatlanul tart, mivel a fürdőhely enyhe klimája a kedvező eredményt hathatósan előmozdítja.

— **Klár Andor debreceni kereskedelmi és műszaki iroda sikere.** Nagykarolyból vesszük a hírt, hogy a városi központ által egy 300 lőerejű szabadalmazott Dieselnyersmotor és különböző villamos felszerelésekre kiírt pályázatra a legutányosabb ajánlatot Klár Andor debreceni kereskedelmi és műszaki irodája adta be. — Érdekes, hogy az ősz-szállításra beadott pályázatok között Klár Andor cég ajánlata mintegy 17 százalékkal jutányosabb, mint más hazai cégeké. Pályáztak az összmunkálatokra: Ganz és Tsa 145,000 koronáért, Nikolson R. T. 142,000 koronáért, Klár Andor 118,000 koronáért, a villamos részekre Egyesült Villamos t.-t. 28,000 koronáért, Siemens-Schuckert 29,000 koronáért. — Örömmel regisztráljuk városunk eme rövid idő alatt tért hódított agilis irodájának egyelőre erkölcsi sikerét, de reméljük, hogy abból anyagi sikere is lesz, — mert bár Nagykaroly előjárójának jogok van az ajánlatok között az arra való tekintet nélkül választani, kétségtelen, hogy a város közönségének érdekét tartva szem előtt, — a legjutányosabb ajánlatnak fognak helyt adni.

— **Dussy Angela fellépése.** Ma, vasárnap este lép fel először a „Bika-Orfeum”-ban Dussy Angela, a debreceni közönség által ismert s közszeretettben élő soubrette primadonna. A kedves művésznő mult sikerei aranyát nyujtanak arra, hogy mostani fellépései is óriási sikerrel fognak járni s kiváló tehetsége folytán újra a közönség kedvence lesz.

— **Uj műsort mutat be az Arany-Bika Mulató** ma este. Amint a legnagyobb örömmel értesülünk, sikerült a Mulató igazgatóságának Baumann Károlyt további vendégszereplésre megnyernie. Baumann tehát marad s új műsora bizonyára még sok zsumafolt házat fog vonzani. Az elsőrangú attrakciók: Lorbeer Trio ikariai játékosok, Les Montez akrobata táncosnők, Blanche Ideal keleti és serpentin táncosnő, mind a világ-városi nagy színpadokról lettek Debrecenbe szerződötve. Az agilis igazgatóság pompás ujtással vezeti be az augusztusi műort. Szerződötte ugyanis Szathmáry Árpádot, a szabadkai színház főrendezőjét, kinek rendezés alatt pár kitűnő cabaret-bohóság fogja kacagásba gurítani a publikumot. Nógrádi Gizi a cabaret-színpad utólréhetetlen nyeresége. Temperamentumos előadásával megteremtí a maga hatását. A nyai Károly új artista imitációkat ad elő. Szemünk előtt vonulnak majd el Gyárfás, Baumann, Göndör, Nyárai, az ő óriási feltűnést keltő előadásában. Dussy Angela, e bájos soubrette, Bonita de la Foria, e esodaszép spanyol táncosnő és Várdai Ferike bariton népdal-énekessnő teszik még e fényes programot teljessé. Talán fölösleges mondanunk, hogy

az összes számok „fehér” jellegűek. A kitűnő, hosszú, új műsorra való tekintettel, az előadás pont 9 órakor kezdődik.

— **Állatbetegségek miatt elrendelt zárlatok feloldása.** — A mezőrendőrkapitány a sertésvesztség miatt zár alatt levő V. állategészségügyi körzetet, veszettség miatt zár alatt levő IX. állategészségügyi körzetet és takonykór miatt zár alatt levő V. állategészségügyi körzetet a mai napon zár alól feloldotta Gerő kir. állatorvos.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A debreceni kereskedő-társulat által fentartott kereskedelmi tanintézetrel kapcsolatos egy éves női kereskedelmi tanfolyamra, valamint a felső kereskedelmi iskolai érettségire előkészítő három éves női tanfolyamra a beiratások naponként, délelőtt 10-től 12 óráig eszközölhetők.

— **Női táskák, pénz-, szivartárcák,** Jubileumi albumok és emléktárgyak Dávidházy Kálmán és Tsa cégnél készülnek.

— **Értesítés a kerületi munkásbiztosító pénztár tagjaihoz.** Ezuton is értesítjük a pénztár tagjait, hogy pénztárunk a megválasztott szülésznek az orvosi kerületeknek megfelelőleg a következőket osztotta be: Dr. Gáspár féle kerület Munkás Józsefné szülész, lakik Késes-utca 24. Dr. Rózsa féle kerület Moskovitz Dezsóné szülész, lakik Hatvan utca 9. Dr. Hütter féle kerület Kovács Benjáminné szülész, lakik Darabos-utca 50. Dr. Hutiray féle kerület Erdei Eszter szülész, lakik Homok-utca 31. Dr. Strelinger féle kerület Szalai Juliánna szülész, lakik Faragó-utca 23. Dr. Széll féle kerület Reke Imréné szülész, lakik Nyil-utca 11. Dr. Derekassy féle kerület Dien Mihályné szülész, 1909 aug. 1-ig, lakik Kar-utca 29. Dr. Popper féle kerület Ormós Gáborné szülész 1909 aug. 1-ig, lakik Ötvös-utca 18. 1909 aug. 1-től pedig Timár-utca 28. Egyben felhívjuk a pénztári tagok figyelmét arra is, hogy a fentebb felsorolt pénztári orvosok és szülésznek kívül idegen orvos illetve szülész igénybe vételétől tartózkodjanak, mivel az ebből származó kiadásokat a pénztár a törvény 59. §-a alapján nem térítheti meg, ennél fogva célszerű, sőt szükséges, hogy minden pénztári tag már eleve tudomást szerezzen arról, hogy lakása melyik kerületbe tartozik és hogy e szerint, szükség esetén melyik orvost, vagy szülésznőt veheti igénybe. Mindezekre vonatkozólag különben teljes utbaigazítást a pénztár által kiadott „Tájékoztató” ad, mit a pénztári tagok a pénztárnál bármikor is díjtalanul kaphatnak. Az igazgatóság.

— **Polgári fiúiskolai beiratások.** A debreceni kereskedő-társulat által fentartott kereskedelmi tanintézetrel kapcsolatos polgári fiúiskolában (Kereskedelmi akadémia épület, Piac-utca 8. sz.) naponként, délelőtt 11-től 12 óráig eszközölhetők a beiratások.

— **Csemege akác méz.** 84° cukor tartalommal Váray József kereskedésében Piac-utca, városi új bérház.

— **Desifin,** lábizzadás ellen. 70 fillér. Rickl József Zelmónál.

— **Mentze Henrik áruházában** a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

A „DEBRECZEN”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Degenfeld-tér 2. sz.

Hetfőn kitör az asztalossztrájk.

Az építőmunkások is mozgolódnak.

Debrecen, jul. 31.

Az utóbbi esztendőre hozzászoktatják Debrecen ipari életét a sztrájkokhoz, amelyek évről-évre megismétlődnek és meglehetősen nehéz állapotokat teremtenek a mikének kellemetlen, káros következményeit leginkább a közönség sanyli meg.

Ebben az évben ugyan eddig sikerült kikerülni minden munkás mozgalmat. — Ez azonban még nem jelenti azt, hogy a munkáviszonyok annyira megnyugtatók, hogy semmitől sem kell tartani.

A közelmúltban megemlékeztünk az asztalos munkások mozgalmáról, ami immár komoly kö etkezményekkel fenyeget. Az asztalos munkásoknak munkaadóikkal kötött kollektív szerződésük lejárt. A munkások pedig nem hajlandók azt a régi feltételekkel folytatónak fenntartani. Böremelést és munkaidő redukálást kérnek. Követeléseik olyan természetűek, hogy a munkaadók kategorice kijelentették, hogy azokat előterjesztett formájukban el nem fogadják. A tárgyalások már hetek óta folynak.

Eredményre azonban nem vezettek. E héten voltak az utolsó egyezkedések, melyek — miként az előbbiek — a megoldáshoz nem juttatták közelebb a válságos helyzetet, mert a munkások nem engednek követeléseikből.

A sztrájk kitörése tehát küszöbön van. Az asztalosmunkások szakszervezete tegnap éjszaka gyűlést tartott. Ezen a gyűlésen a szerződés dolgával foglalkoztak és szinte bizonyos, hogy álláspontjuk nem lesz békés irányzatú.

Már pedig az asztalosok sztrájkja nagyobb zavarokkal, az ipari élet súlyosabb rázkódtatásával fog járni. Kiszivárgott hírek szerint ugyanis, ha az asztalosoknak kitör a bérharcuk, a legmesszebb menőleg támogatni fogják őket az építőmunkások is. Teljes szolidaritást vállalnak velük és a közös siker érdekében még a sztrájkjától sem riadnak vissza.

TÁVIRATOK.

A spanyol forradalom.

(Legujabb hírek.)

Madrid, jul. 31. Barcelonában a harc egyre tart a katonaság és polgárság között. A felkelők élén Don Carlos trónkövetelő fia áll. A felkelők a kolostorokat felgyújtották, papokat és apácákat megölték. Legujabb jelentések szerint a harc eszalapodott és a forrongások állítólag csak Calabriára terjednek ki.

Csalás egy milliomos nevében.

Óbecse, julius 31. Az itteni bíróság telekkönyvi irodájába ma beállított egy Bresnyik Emil nevű szélhámos, ki Dusnyeczky Bogdán milliomosnak adta ki magát és a milliomos vagyonára 30,000 koronányi betáblázást akart csinálni. A csalásra rájöttek, tetteket letartóztatták.

Burián a királynál.

Bécs, julius 31. Burián báró ma kihallgatáson volt a királynál. Audenciája a bosnyák helyzettel függ össze. — A bosnyák alkotmányt ugyanis még most a nyár folyamán életbe akarják léptetni és a választásokat már őszre akarták megejteni, de ez nem sikerült. Erre nézve tett előterjesztést a királynak Burián báró.

Órnagy balesete.

Veszprém, jul. 31. Szemerky Károly órnagy ma reggel kilovagolt. Lova az országúton egy autóbiltól megbokrosodott és lovasát levetette magáról. Az órnagyot haldokolva szállították lakására.

Andrássy Gyula gróf házassága.

Budapest, jul. 31. Andrássy Gyula gróf ma házasságot kötött sógornójével Andrássy Tivadar grófnéval, született Zichy Ellával.

Leégett iskola.

Szászsebes, jul. 31. Ma hajnalban kigyuladt a református iskola épülete. Csakhamar tüzet fogott a két szomszédos épület is. Mindhárom épület és a templom egy része is elhamvadt. Két tűzoltó az oltásnál súlyosan megsebesült.

Az elzúllott színész.

Budapest, jul. 31. Rubos Árpádot az elzúllott színészt ma az ügyészségi fogházba szállították. A kihallgatásnál Rubos töredelmesen vallott.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, julius 31.

Buzakinálat kielégítő, vételkedv javult. Bágyadt irányzat mellett 40,000 métermázsra került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanevek nyugodtak. Idő: borus.

Buza októberre	13'51—52
Buza áprilisra	13'75—76
Rozs októberre	9'80—81
Zab októberre	7'50—51
Tengeri júliusra	0'00—00
Tengeri augusztusra	7'72—73
Tengeri májusra	7'95—96
Repece augusztusra	13'95—14'05

Idegenek Debrecenben

— Julius 31. —

az Arany-Bika-szállodában :

Grosschmidt Ödön hadk. órnagy Kassa. — Szojka Gyula kereskedelmi isk. igazg. Pozsony. — Lépes L. és neje honv. száz. Eger. — Löwinger Adolf főmérnök Budapest. — Nadányi Antal földbirtokos Derecske. — Villányi Nándor utazó Budapest. — Herman Hugó utazó Wien. — Szegő József utazó Budapest. — Neuhans Vilmos utazó Remscheid. — Kron Nándor utazó Budapest. — Vashegyi Péter biztosítási felügyelő Budapest. — Kemény Zsigmond utazó Budapest. — Goldsand Marx utazó Wien. — Illés Ernő utazó Wien. — Schreiber Sigfried utazó Wien. — Hollaszimer Hubal utazó Wien. — Heuffel Emil utazó Kecskemét. — Szalay Károly honv. h. önk. Nagyvárad. — Dalmay József es. hadn. Szeged. — Ghyeczy Miklós főhadnagy Pozsony. — Török Ilona magánzó Budapest.

A Royal szállodában :

Szondy Lajos utazó Budapest. — Frey Zoltán magánzó Miskolc. — Grósz N. Ferenc gyógyszerész Helyben. — Schwarz Géza földbirtokos Németboly. — Dr. Schwarz Ödön ügyvéd Nagykároly. — Kunstler Elemér utazó Budapest. — Barza A. földbirtokos Szatmár. — Gerzson Ottó és családja Berlin. — Kiss István becső Budapest. — Stein Armin utazó Kassa. — Vajda Béla utazó Budapest. — Rosenberg Elek utazó Bécs. — Neumann Béla utazó Bréma. — Vedroczy családja Eperjes. — Vámos Lajos gazdasz. Kudaház. — Hajdu L. földbirtokos Hadháza.

— Langer Ödön gyáros Bécs. — Leichtig Sándor utazó Budapest. — Pollák Sándor utazó Budapest. — Orosz Géza huszár százados Nagyvárad. — Hanna Gregus gyáros Amerika, New-York. — Gáspár Lajos utazó Budapest. — Petmayer Sándor magánzó Budapest. — Kallay Elek, földbirtokos V. Ab-rány. — Szabó István földbirtokos Páspök-ladány. — Mezey N. szállodás Kolozsvár.

Az Angolkirálynő szállodában:

Balogh Kálmán mérnök Budapest. — Szilvási János magánzó Homoród. — Skalák Gyula és neje Budapest. — Kovács Gyula hivatalnok Kolozsvár. — Kovács Sándor bir-tokos Keskemét.

A Központi-szállodában:

Mihályi Benő földbirtokos Szada, Pest-megye. — Steiner József utazó Tropolau. — Jenei Anna magánzó Budapest. — Arany Sári magánzó Budapest. — Kovács Pál magánzó Nagyszőlős. — Gladys Milton magánzó Zürich. — Szántó Dézsó utazó Gö-döllő. — Róth Mór utazó Buzita. — Kres-tics Balázs Belgrád. — mees. Balogh Imre telegkönyvvezető Csongrád. — Sztárdfy Gyula főmérnök Budapest. — Halmos Mór utazó Budapest. — Lazarszföld Lajos utazó Berlin.

A
„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémek gyöngyel
Szeplő, májfoltok, pattanások s
bőrbajok ellen kiváló jó szer. Si-
mává, fehérré s üdévé teszi az
arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot
nem tartalmaz. A nappalra
való krème nem zsiroz, míg az
éjjelre való zsiroz. Egy tégely
ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában.
DEBRECEN.

A cséplés kezdetén

ajánlok: gépolajzokat, tömitéseket,
I. rendű gépsziját.

buzaminőség mérő és egyéb mér-
legeket, általában minden gépészeti
cikket

Sesztina Lajos

vaskereskedése DEBRECEN
23. Piac-utca 23. szám alatt.

Az „URANUS“ mai műsora.

Liverpooli löverseny. Immár negyedik napon kerül bemutatásra az a pompás mozgó fénykép ujdonság, mely eredeti, hiteles s e mellett gyönyörű tiszta fölvételben mutatja be az ezidén lezajlott liverpooli löversenyt. A sportkedvelők figyelmébe ajánljuk ezt a ki-tünő felvételt leginkább. Mert hisz ez a kép oly élethűen, oly remekül mutatja be a világ e legnagyobb sporteseményét, hogy ennek láttán végigélvezhetjük e nagyszerű verseny minden igazságmait. De e képen kívül egész sereg nagyszerű ujdonság szerepel a műsoron. Egytől-egyig Debreczenben még nem látott szenzációs felvételek. Es éppen ez a műsor kezeskedik arról, hogy ma vasárnap csak az fog kellemesen szórakozni, aki felkeresi az Uranus-színházat. Maga a műsor pedig itt kö-vetkezik: 1. Nápoly és népe (természeti föl-v.) 2. Nevelő intézetben (életkép). 3. Tűzokádó részeg (bohózat). 4. Liverpooli nagy akadály verseny, 1909. (természeti föl-v.) 5. Varázs-poroló (fantázia). 6. Szálloda tolvajok, (szen-zációs eréma.) 7. Mágneses bosszu (bohózat).

A mai előadások délután 3 órakor kezdődnek s este 11 óráig tartanak óránként.

Helyárok mint rendszeren.

**Szőlő és borterme-
lők figyelmébe!**

Báró Györffy Miklós

hordógyárosnál

Nap-u. 4. sz.

Elsőrendű minőségű hordók 25 lite-
restől 20 hektóliterig állandó nagy
raktára, továbbá zsiroshordók, javi-
tásokat gyorsan és pontosan esz-
közlők. Kivánatra megjelenek

Boros hordó

gyártás és raktár
minden nagyságban

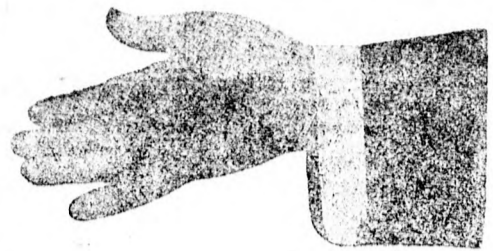
Margit-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak rak-
táron 1200—1500 literesig — Iroda:
PETERFIA UTCA 76. szám alatt. —
Kádárségédek fölvételnek.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme és szörme-
festő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37.
Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse **SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeld-tér 8. szám** vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitó és butorszővetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárúk, szőrmék stb.ik vegytisztítását és festését. **Ugyazintén ágytollak tisztítását és fehérenmük mosását is.** A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

A kezemet adom rá,

hogy Ön igen nagy üzle-
tet fog csinálni, ha fel-
használja a

„DEBRECZEN“

bármely hirdetési rovatát, Lapun-
kat nap-nap után **TÖBB EZER**
EMBER OLVASSA, az ügyes rek-
lamnak tehát biztos sikere van.

Hirdetések szövegezését kivá-
natra díjtalanul elvállalja a ki-
adóhivatal, csak kérje a
412. sz. telefont.

Alapítva 1887-ben.

Juhász István

épület és műlakatos

Karinczy-utca 2. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó
munkálatokat, u. m. épület, sirke-
ritések, vasszerkezeti munkálatokat
stb. a legjutányosabb árban. —
Gyors és pontos kiszolgálás.

A
BORSOS-féle

HAJSZESZ a
legjobb hajnövesztő és haj-
ápoló szer. **Hatas** bámulat-
os. Megszünteti a hajhullást, a
hajvégek megtöredezését. **NŐT-
TETI A HAJÁT** és nem változ-
tatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában
DEBRECZEN.

Donogán és Somossy
 Debreczen,
 Kistemplom-bazár.

Mosó kelme ujdonságok!!
 Zefir, Batist, Ottomán-
 vászon, Kreton, Voile
 de laine
 óriási raktára!!

Gyomorgörcs, kólika, ét-
 vágytalanság és általá-
 ban gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb házszer a

Hollandi
GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
 gyógyszer-tárában
 DEBRECEN.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.
 BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévvízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használtak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamviz-fürdők. Ivó- és belélegzési kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközök között

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, izzólámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Szőlőtulajdonosok gyári árban szerezhetik meg a legjobb rendszerű francia Gyöngyharmat és Győzőpermetezőt, továbbá a gumitömítőnek tartósabb s a permetezőhöz szükséges sárgaréz esigatekeres tömlőt, egyedüli helyi elárusítónál

MÁTHÉI JÁNOS

vízvezetési, légszesz és épület bádigos-vállalatánál
 Műhely és iroda: Debreczen, Darabos-utca 54.

Telephon 321-692.

Üzlet: Egyház-tér 5. sz. Nagytemplom mellett.
 Felvállalja a legmodernebb fürdő berendezések elkészítését, angol closettek csatornázását és minden e szakmába vágó épület és műbádigos munkát jótállás mellett. Javítás jótállás mellett ingyen és csakis az anyag árát számítom fel. Allandóan nagy raktár. 29

Nyári idényre

olcsó árakon ajánl

Angol Jefirt, francia Batiztot, fehér és színes
 ruhavásznat

mosó és gyapju Dalaint borduros mosó árut hazai gyártmányu fehérneműeket, kartonokat férfi és női keztüket és harisnyákat, Siffon vászon és asztalneműket nyári takarót és paplanokat.

Napernyők minden árban.

SZÉPE LAJOS

női divatüzlete DEBRECEN, Kossuth-utca 6. sz.

Hol van a fogorvos? EGYHÁZ-TÉR 3. SZÁM ALATT

Molnár Testvérek

gramafon és lemezujdonságok raktárában, hol mindenkit megneveltet. Legújabb felvételek: Baumann Károly, Atyai tanácsa, Maresa lánya esküvőjénél. RÓZSA LAJOS legújabb magyar nő-tája Nem tud senki semmit rólam. Schlezák leghiresebb opera énekes. Környei Béla pesti opera énekes legújabb felvétel. Tessék meggyőződni. 30

FIGYELEM!

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata munka felvételi irodáját Kossuth-és Városház-utca sarkára helyezte át.

Villamos világítást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyáak, kastélyok saját üzemű berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Plac-u. 77. Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolf-ram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

— Akar Ön eredményesen hirdetni?
— Kérje a 412. számú telefont!

VÁSZONÁRU

fehéreneműek, valamint siffonok és paplanlepedő vásznak, virágos és csilkos oslívattok, damaszt étkező- és azzur kávé terítékek, damaszt- és frottír törülközők, törlokezők és nankingok, valamint kész női fehéreneműek és paplanok

legolcsóbbszabottárban.

Nőruha divatvásznakból mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budal kékfestő voálok osmanosi savannak, judisch faulard, batiszt, atlasz szatin 120 cm. széles sima színes francia batisztok, himzett és azzur batisztok, angol zefírek és szerb vásznak

legolcsóbbszabottárban

kész női ruhák és bluzok himzett batisztban.

Kész fehéreneműek.

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima- és himzett ágyhuzatok, selyem lüster és cloth alsószoknyák, kásmír és selyem paplanok, matracok

legolcsóbbszabottárban

férfi ingek, lábravalók, hálóingek, gallérok, kézelők nyakkendők, divatszabkendők.

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tartsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszer keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Mégegyszer“, „Béla“, „Carmen“, „Ilona“, „Kálmán“, „Csak mindig“, „V. Z.“, „D. H.“ jellegre.

Ibolya. Leveled várom posterestante.

Want learnen englisch, with „Berlitz methode“. Offers on name „Englisch“ tothis paper.

Nyar. Nincs semmi baj, de oly üres minden itthon, miért nem irsz, leveled várja Kálmán.

Ajánlat.

Kiadó lakás, Kossuth-u. 15. 2 szoba konyha aug. 1-ére.

Izléses virágcsokrok a legszebb kivitelben Paczelt Jánosnál készülnek.

Használt és új boros hordók minden nagyságban eladók, Péterfia 76. sz.

Épület és műlakatos munkát gyorsan és pontosan készít Juhász István Kazinczy-utca 2.

A csépléshez szükséges gépszijak I. rendű minőségben Sesztina Lajosnál kaphatók.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességgel árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Szépe Lajos uri-divat üzletében Kossuth-utca 6. napernyők minden árban.

Gramofon és lemezujdonságok raktára Molnár Testvéreknél Egyház-tér 3.

Mosókelme ujdonságok óriási raktára Donogán és Somossynál.

Pall-pali-palikám, kapható Csáthy Ferencnél zongorára 1 kor. 80 fill.

Blatner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Pörkölt kávé különlegességek villany üzemű kávé pörkölte a kirakatban, Fegyeházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Több kitűnő írógép, alig használtak eladó 200 koronáért és feljebb, cím a kiadóban.

Használjon „ODOL“ szájjvizet, minden gyógyszerárban kapható.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárban.

Kereslet.

Négy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik, Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe.

Társat keresek vidéki fűszer-üzletbe, 2000 korona tőkével. Cím: Kassai Béla, H-Nánáson.

Jókarban levő használt kerékpárt keresek készpénzért. Cím a kiadóban.

Eladás.

Érmelléki hegyi bor, nagymennyiségben eladó. Csapó-u. 27.

Bihar-Diószegen közel a vasúthoz, 6 hold bőtermő szőlő teljes berendezéssel, pince és egyéb mellékhelyiségekkel eladó, bővebb felvilágosítás lapunk kiadóhivatalában.

Boros hordók minden nagyságban báró Györfly Miklósnál kaphatók Nap-u. 14.

Egy írógép asztal 25 koronáért zárós fiókkal eladó

Eladó ház. 324 négyszögöl föld, 2 szoba, konyha, jövizű kut 2200 koronáért eladó. Özv. Orosz Gáborné, Bihari telep 36. sz.

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

Blattner Gyula

Főtér 69., Megyeházzal szemben.

Telefon 468. sz.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok minden-nemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindennemű kész ablakokban, ugyszintén képkeretekben, stb.

